

CAIRT CEARTA TEANGA

Tá cosaint ar chearta teanga an phobail i mBunreacht na hÉireann agus in achtacháin éagsúla de chuid an Oireachtais, go háirithe in Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 ("An tAcht").

Tá sé mar aidhm ag an Acht sin líon agus caighdeán na seirbhísí trí Ghaeilge a chuireann eagraíochtaí stáit ar fáil don phobal a mhéadú, ar bhealach eagraithe, thar thréimhse ama.

Ar na cearta teanga atá dearbhaithe san Acht, tá:

Ceart freagraí a fháil i nGaeilge ó eagraíochtaí stáit ar chomhfhreagras i scríbhinn nó le ríomhpost sa teanga sin.

Ceart fáil a bheith ar dhoiciméid thábhachtacha ar leith ó eagraíochtaí stáit go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla, ina measc, tuarascálacha bliantúla, cuntais iniúchta, ráitis straitéiseacha áirithe agus doiciméid ina bhfuil tograí beartais phoiblí.

Ceart an Ghaeilge a úsáid in aon Chúirt nó i ngnóthaí cúirteanna.

Ceart an Ghaeilge a úsáid os comhair Thithe an Oireachtais nó os comhair coistí, fochoistí agus comhchoistí de chuid an Oireachtais.

Ceart a bheith ag súil go bhfoillseofaí gach Acht de chuid an Oireachtais go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla a luaithe agus is féidir tar éis a achtaithe.

Ceart a bheith ag súil go mbeadh fáil ar fhaisnéis (m.sh. cora poist) a chuireann eagraíochtaí stáit chuig an phobal, i scríbhinn nó le ríomhphost, i nGaeilge nó go dátheangach (Gaeilge agus Béarla).

Ceart a bheith ag súil go gcloifeadh eagraíochtaí stáit le haon rialacháin a dhéanfar faoin Acht seo i dtaca le húsáid na Gaeilge i gcomharthaíocht, stáiseanóireacht, fógraíocht agus fógartí béil.

Ceart chun fáil a bheith ar gach seirbhís trí Ghaeilge atá comhaontaithe i "scéim" faoin Acht ag eagraíochtaí stáit, san áireamh na forálacha ar leith a bhaineann le ceantair Ghaeltachta.

Ceart le comhairle nó cúnaimh eile a fháil ó Oifig an Choimisinéara Teanga maidir le cearta teanga faoin Acht.

Ceart go bhfiosródh An Coimisinéir Teanga gearáin bhailí faoi theip aon eagraíochtaí stáit cloí lena ndualgais faoin Acht nó faoi aon achtachán eile a bhaineann le stádas nó le húsáid na Gaeilge.

Bunreacht na hÉireann.

Airteagal 8

1. Ós í an Ghaeilge an teanga náisiúnta is í an phríomhtheanga oifigiúil í.
2. Glactar leis an Sacs-Bhéarla mar theanga oifigiúil eile.
3. Ach féadfar socrú a dhéanamh le dlí d'fhonn ceachtar den dá theanga sin a bheith ina haonteanga le haghaidh aon ghnó nó gnóthaí oifigiúla ar fud an Stáit ar fad nó in aon chuid de.

Déanann an Coimisinéir Teanga monatóireacht ar an mbealach a bhfuil forálacha Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 á gcomhlíonadh agus fiosraíonn sé gearáin ón bpobal i dtaobh sháru an Achta nó sáru ar aon achtachán eile a bhaineann le stádas nó le húsáid na Gaeilge. Cuireann an Coimisinéir Teanga comhairle ar fáil freisin don phobal maidir lena gcearta teanga agus do chomhlachtaí poiblí maidir lena ndualgais faoin Acht.

Tuilleadh eolais tríd an bpost, ar facs, le ríomhphost nó ar an teleafón:

An Coimisinéir Teanga
An Spidéal, Co. na Gaillimhe

Fón: 091 504006
Glaó Áitiúil: 1890 504006
Facs: 091 504036

eolas@coimisineir.ie
www.coimisineir.ie